

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krome, za četrt leta 2 kroni; na Ogrskem in v inozemstvu: Za celo leto 9 kron, za pol leta 4 krome 50 vin. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 20 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobro sprejemajo zaštonj, rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za 1/4 strani K 160— za 1/2 strani K 80— za 3/4 strani K 40— za 1/6 strani K 20— za 1/10 strani K 10— za 1/32 strani K 5— za 1/64 strani K 2.— Pri večkratnem oznanila se cena primerno zniža.

Štev. 20.

V Ptuj, v nedeljo dne 19. maja 1918.

XIX. letnik.

MAKS STRASCHILL

Kakor smo že v zadnji številki poročali, prominul je po kratki hudi boleznii tovarnar in veleposestnik, splošno znani in spoštovani župan na Bregu pri Ptuj, gospod **Maks Straschill**. Že v osebnem oziru je njegova smrt jako tragična, kajti še le pred dvanajsetimi tedni mu je šel naprej v smrt njegov mlajši brat, gospod **Hans Straschill**. Zdaj je vsa velika družina z vsemi svojimi posestvi, tovarnami, kupčijskimi hišami i. t. d. popolnoma brez vodilne roke možkega. Gospod **Maks Straschill** sam zapuščča šest otrok, ki so še vsi nedorasli.

Ali tudi v drugem oziru tvori Straschill-ova smrt velikansko izgubo. Lahko rečemo, da je v ptujskem okraju malo tako podjetnih mož, ki znajo s svojo osebno pridnostjo gospodarsko življenje okraja oživljati in povišati. Kjer je bila roka **Maksa Straschill**, tam se je tudi začutilo nove impulze, novo veselje do gospodarskega dela, z eno besedo napredek in življenje. In ravno ta pridna roka počiva zdaj hladno v grobu...

O tem nam pač ni treba govoriti, koliko dobrot in sicer skritih, nerazkričanih dobrot je gospod **Maks Straschill** v celem okraju storil. K njemu so prihajali skozi dolgo vrsto desetletij kmetje po nasvete, s pritožbami zlasti v občinskih in dru-

gih zadevah. Pa tudi z drugimi prošnjami so prihajali k njemu, ker so poznali njegovo zlato srce. Bil je tihi dobronik, ki je vsakemu rad pomagal, kateri je imel voljo, da bi se gospodarsko rešil ali si pomagal. Pomagal je rad vsakemu, ki je pokazal voljo za delo; mimo takih ljudi, ki so bili popolnoma propali in nesposobni za vsako delo, je šel seveda hladnokrvno svojo pot.

Najpomembnejše pa je delovanje v javnih zastopih pokojnega gospoda Straschilla. Omenimo, zlasti njegovo vzorno in nepozabljivo delovanje v odboru ptujskega okrajnega zastopa. Gospod **Maks Straschill** ni bil človek, ki vstane, in drži lep govor, se vsede in potem ničesar več ne stori; on je malo govoril, malo na aplavs in pohvalo držal — raje pa na tihem v odboru prevzel najtežja dela in se žrtvoval dostikrat noč in dan za blagor prebivalstva v ptujskem okraju. Delavec na polju javnosti je bil. Obdeloval je domačo grudo s svojim duhom in s svojo pridnostjo. In morda ravno to tiho skrito delo mu je škodovalo, da je njegova itak bolehnata natura opešala in da je ta skoraj nenadomestljivi mož brezusmiljeno moral pasti v prerani grob...

V političnem oziru je bil gospod **Maks Straschill** od začetka našega lista sem zvesti naš pristaš.

Bil je ustanovitelj „Štajerca“ in skozi dolgo vrsto let član glavnega odbora tiskovnega društva „Štajerc“. Kljub temu, da so ga prvašči listi takorekoč do zadnje minute psovali in grdili v javnosti, imel je za take napade le tihi smeh in je šel svojo pot naprej. „Štajerc“ izgubi v njem enega najboljših in najdelavnejših svojih voditeljev.

Pokopan je bil gospod **Maks Straschill** v soboto dne 11. maja t. l. Pogreba se je udeležila tako ogromna množica kmečkega in mestnega ljudstva, da takega pogreba menda v Ptuj še ni bilo.

Težko se poslovimo od pokojnika in težko zaključimo te slovesne besede. Šel je mož od nas, ki ga ne moremo in ne bomo pozabili. Njegovo delo bo naprej živelo in večni Bog daj, da bode tudi njegova družina imela dovolj poguma in moči, dokončati njegove naloge. Tej težko prizadeti družini tako na eni strani gospej soprogi s svojimi nedolžnimi otročiči, na drugi strani pa brezprimerni gospej materi z vsemi njenimi hčerkami, naše najgloblje sožalje. Naj jih tolaži v tej grozni nesreči zavest, da žaluje z njimi tisoče in tisoče ljudstva, ki je pokojnika poznalo, častilo in ljubilo.

Tebi, nepozabljivi rajnik, pa bodi štajerska zemlja lahka!

Vojna in mir.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 9. maja. Uradno se danes razglašča:

Južno-zapadno bojišče. Ob Pivju je bil topovski boj tudi včeraj obojestransko živahen. Na gorski fronti se je na večih mestih italijanske poizvedbe preprečilo. Šef generalštaba.

Uspešni nemški napadi.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 9. maja. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Med Ypern in Bailleul trajala je po dnevu živahna artiljerijska delavnost. Krajevni lastni napadi južno jezera Diekebusch imeli so polni uspeh. Rheinske in badske čete naskočile so v dveh kilometrih širokosti močno izzidane sovražne črte na vzhodnem bregu

potoka Yser. Vdarile so navidezno v nek francosko-angleški napad ter so razpršile njegovo silo. Le na obeh straneh ceste Reninghelst-Kemmel dovedel je sovražni napad do polnega razvitka; bil je istotako odbit, kakor protinapadi proti naši novopridobljeni poziciji. Naredili smo 675 vjetih od šestih francoskih in dveh angleških divizij, katere so trpele težke krvave izgube. — Pri zavrnitvi angleških sunkov na južnem bregu Lyse, pri Bucquoy in južno od Alberta napravili smo vjete. Pri včeraj-

niem brezuspešnem ponočnem napadu avstrijskih čet ob cesti Corby-Bray ostalo 10 vjetih, med temi 4 oficirji v naših rokah. Severno od potoka Luce in na zapadnem bregu Avre povišal se je ognjeni boj. — Uspešni poizvedovalni sunki na večih mestih ostale fronte. — V zadnjih treh dneh izgubil je nasprotnik v zračnem boju in skozi strelitev od zemlje 37 letal. Oberlajtnant Schleich sestrelil je večeraj tri sovražna letala in izvojeval s tem svojo 26., 27. in 28. zračno zmago.

Vzhod. Ukrajina. Na severni obali Asovskega morja sunili smo do Donizliva in smo Rostov zasedli. — Pogajanja za določitev demarkacijske črte se bodo kmalu pričela.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 10. maja. Uradno se danes razglša:

Nobeni posebni dogodki.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 10. maja. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojiščih bila je artiljerijska delavnost čez dan lev pokrajini Kemela, obojstranski potoka Luce in na zapadnem bregu Avre živahna. Močnem ognjenem povišanju v teh odsekih sledili so sovražni sunki. Pri njih odbitju in pri važnej poizvedovalnej delavnosti napravili smo vjete. Zvečer in čez noč oživel je večkrat artiljerijski boj med Yser in Oise. — Na ostali fronti ostala je bojevna delavnost na poizvedovalne boje omejena.

Z drugih bojišč nič novega.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 11. maja. Uradno se danes razglša:

Na italijanski fronti bila je večeraj obojstranski poizvedovalna in letalna delavnost zopet zelo živahna.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 11. maja. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V pokrajini Kemela bila je artiljerijska delavnost časa živahna. Izvršili smo z uspehom majhna podjetja. Francoski delni sunki severno od Kemela in pri Lokerju bili so odbiti. — Na bojišču ob Sommi razvili so se večkrat lju ti in fanterijski boji. An-

gleški regimenti napadli so po večurnem ognjenem učinku naše črte v gozdu od Aveln v brezuspešno. Njihovi napadalni valovi trpeli so v našem ognju najtežje izgube. Ravno tako izjalovili so se ponočni napadi sovražnika proti Hangardu. Na zapadnem bregu Avre ustanovil se je Francoz v parku od Grivenes-a. V ostalem zlomil se je tudi tukaj njegov napad krvavo skupaj. — Poizvedovalni boji ob Oise-Aisne-Kanalu in v Champagni in severovzhodno od Ponta-Mousson. V gozdu Apremont odbili smo sunek nekega skozi pijonirje in ognjene metalce ojačenega francoskega bataljona. Skozi minske razstrelbe zadali smo Amerikanu južno-zapadno od Apremonta in severno od Parroy težke izgube.

Makedonska-fronta. Severo-zapadno od Makovo vrinile so nemške naskočne čete v francoske jarke in so napravile vjete.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 12. maja. Uradno se danes razglša:

V pokrajini Pasubia napadel je sovražnik večeraj naše varstvene čete, pri čemur se mu je posrečilo, v našo prednjo pozicijo na Monte Corno vdreti; naš večeraj peljani protinapad vrgel je Italijane zopet ven. — V drugih pokrajinah gorske fronte bili so italijanski poizvedovalni oddelki zavrjnjeni. — Letalec (pilot) oberlajtnant Linke-Crainford sestrelil je 11. maja dve angleški letali in je izvojeval svojo 22. in 23. zračno zmago.

V Albaniji mestoma živahnejša bojevna delavnost.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 12. maja. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojnih frontah bila je bojevna delavnost na krajevna bojovna podjetja omejena. — Severno Kemela in na južnem bregu Lyse napadel je sovražnik pod močno artiljerijsko pripravo. Na večih mestih sunil je z močnimi poizvedovanji. Severno Kemela dovedli smo v bližinskem boju sovražni napad od izjalovljenja. V ostalem zlomile so se njegove naskočne čete v našem ognju. — Na zapadnem bregu Avre razvili so se z lastnim sunkom južno-zapadno od Mailly lju ti boji, v katerih smo več kakor 70 vjetih napravili. Med Avre in Oise večkrat poizvedovalni boji.

* * *

V teku bojev se je v zadnjih dveh dneh 19 sovražnih letal sestrelilo; 12 od teh doved-

lo jih je dosedaj od ritmojstra barona v. Richthofen peljano lovsko brodovje k padcu. Lajtnant Loewenhardt izvojeval je svojo 20. in 21. zračno zmago.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 13. maja. Uradno se danes razglša:

Na italijanskigorski fronti je bojevna delavnost trajno živahna.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 13. maja. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V pokrajini Kemela trajala je živahna artiljerijska delavnost v zvezi s krajevnimi infanterijskimi boji. Tudi v drugih bojovnih oddelkih oživela je zvečer večkrat. V dolini Ancre južno-zapadno od Alberta je bil angleški delni sunek zavrjnjen. Na večih mestih fronte nadaljeval je sovražnik svoje poizvedovalne sunke. Pri njihovem odbitku smo naredili večkrat vjete.

V aprilu znaša izguba sovražnih zračnih bojnih sil na nemških frontah 15 privezanih balonov in 271 letal, med temi 122 za našimi črtami, ostali padli so vidno onkraj sovražnih pozicij. Mi smo izgubili v boju 14 privezanih balonov in 123 letal.

Z drugih bojišč nič novega.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 14. maja. Uradno se danes razglša:

Bojevna delavnost na italijanski gorski fronti je enaka onej zadnjih dni.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 14. maja. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojnih frontah popustila je v jutrajnih urah povišana ognjena delavnost v teku predpoldneva. Zvečer oživela je zopet na novo. Po lju tem ognjenem učinku severno od La Basse-Kanala poskušali so Angleži zvečer z močnimi delnimi napadi proti našim pozicijam severno in južno od Givenchy; bili so izgubonosno odbiti. Poizvedovalna delavnost ostala je živahna.

Z drugih bojišč nič pomembnega.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Življenje v Petersburgu.

Stockholmski dopisnik „N. Rotterdamsche Couranta“ je napisal svojemu listu viise iz Rusije, ko je dne 2. aprila t. l. prišel v Petersburg. Dopis se glasi: Ako obiščemo Petersburg, moramo imeti tri reči pred očmi: prehrano, varnost in prevoznijo.

Najbrezupnejša je prehrana; vse govori, o jedi, ker je vse lačno. Če sreča človek človeka, ga vpraša namesto navadnega: „Kaj je novega? ali „Kaj delaš?“ — „Kaj si jedel?“ ali pa: „Imaš kaj jesti?“ Na travaju se ne govori o drugem nego o jedi, ponoči sanjajo ljudje o jedi. — Mesto preskrbuje nekaj vojakov, ki hodijo po okolici in kupujejo vse, kar se da kupiti, in potem špekulirajo z blagom. Ne prodajajo pa naravnost poljubnim ampak blago gre iz rok v roke tako, da cene še znatno poskočijo. Tisoče vojakov kupujejo z živili. Na trgu je središče vse baranterije. Tam se vse dobi: žito, moke, podplate, ukradene ure itd. A vendar je ta sistem aprovizacije še sreča za Petersburg. Če bi tega ne bilo, bi bilo pomanjkanje še večje. Najvišje cene so samo na papirju. En funt kruha bi mogel stati en rubelj, pa plača vsak rad 7 rubljev zanj. Za maslo se nudi stalna cena. Včasih hoče vlada poseči vmes in kaznovati vojakke. Potem je pa še slabše in sicer v tem oziru, ker ne ve, kako bi prehrano izboljšala. Sladkor je po 11 rubljev 1 funt, krompir po 2 rublja, pecivo, staro in skoraj neužitno po 12 rubljev, za eno jabolko

se mora plačati po dva do 7 rubljev. S tem pa še ni rečeno, da more kupec za tako drag denar blago sploh dobiti, za srečnega se mora šteti, če se mu posreči, blago dobiti. Po hotelih in gostilnih ni prav nič boljše. Za škodelico čaja se zahteva 1 rubelj, škodelica kave stane 1.50, čokolada 2.50. Kruh se po gostilnih ne dobi, ravno tako je tudi s krompirjem. Porcija kruha 1/4 funta mora zadostovati za en dan. Obed stane 10 do 15 rubljev, vstati pa se mora še lačen od mize. Najnižja cena za prenočišče je 15 rubljev na dan.

Za osebno varnost je presneto slabo preskrbljeno, ker se zanjo v obče nihče ne briga. Če se poda človek na ulico, ne sme imeti denarja seboj, ravno tako se ne sme nihče drzniti, da bi oblekel kaj boljše obleko. Doma pa se mora denar in dragocenosti dobro skriti, nikakor pa ne v blagajnico ali kovčeg, marveč tja, kamor ne pride nobenemu na misel, da bi ga šel iskat. Navadno se ropa in pleni tako le: Tolpa razbojnikov in roparjev se pripelje kar z avtomobilom, v imenu postave, da izvrši hišno preiskavo. Ukradejo vse, kar se ukrasti da. V pričlo desorganizacije in nepopisne zmešnjave je vsak poiskuz vmešavanja se proti temu nemogoče. Radi takega razbojniškega nastopanja je mnogo ljudi lincanih. Videlo se je na lastne oči, kako so potopili v Nevi žensko, ki je prodajala 1 funt kruha po 7 rubljev. Navzoči so celo ugovarjali, zakaj je niso slekli do nagega saj je škoda obleke. Dva ministra sta šla zvečer na ministersko posvetovanje v Smolnem. Druhal ustavila ju je na česti in ju slekla tako, da sta prišla na posvetovanje v golih srcah. Nič jima ni pomugalo, če ravno sta podvarjala, da sta najvišja vladna organa.

O prevozniji je pripovedal Rus: Ulic nihče ne pomete, nesnaga in blato leži okrog. Snega nikdo ne spravlja s poti. Neka posebnost so tramvaji, ki so zami-raj nabit polni. Ljudje visijo in stojijo povsod na vsakem prostorčku. Posebno pozornost podaja voz prihajajoč iz daljave. Prostora je v njem za 40 oseb, pripelja pa se jih do 150. Vojaki se vozijo brezplačno in zato se petersburški vojaki, ki ne vejo od dolgega časa kaj početi po cele dneve vozijo v tramvaju. Če bi vlada razveljavila brezplačno vožnjo, bi bilo takoj boljše; ali vladi ne pride na misel, ker noče kratiti vojakom te edine „svobode.“

O splošni situaciji se da le malo povedati. Boljševiki so močni in se lahko še dolgo držijo. A tudi opozicija je močna, pa boljševikom ne more nadvladati. In to zato, ker se je bači, da nastane silna reakcija, ako bi padli boljševiki. Tudi socialistične stranke dobro vedo, da bi prišla krutovlada, če bi reakcija zmagala. To ovira opozicijo in zadržuje njeno delavnost.

Za življenje v Petersburgu je značilno, da je nastalo v mestu vse mirno, ko so začeli Nemci z ofenzivo. Ko se je raznesel glas, da se bo spet razglasila mobilizacija, je zavladala splošna ogromna panika.

Naposled je pripovedal neki Rus, da je bil navzoč na sovjetu, na katerem je Trockij poročal o prekinjenju mirovnihi pogajanj z Nemčijo in Avstrijo. Čisto mirno je govoril in pojasnjeval, da se Nemcem in Avstrijem ne sme na vse priznati, če so še bolj žalostne razmere na Ruskem. Koncem govora se je tridistal odgovornost za bodočnost Rusije v roke nemškega proletarijata. Kako turobna misel, da so voditelju revolucije dokazali, da ne čutijo strašne tragedije svoje dežele!